

บันทึก

เรื่อง การหรือเกี่ยวกับการขอยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีได้มีหนังสือ ส่วนที่ ๓๐๓/๑๕๓๙๓ ลงวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๓๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า คณะกรรมการปรับปรุงสื่อของรัฐ ซึ่งตั้งขึ้นตามคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๑๒๗/๒๕๓๕ ได้ประชุมปรึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับสื่อมวลชนแล้วมีความประสงค์จะยกเลิกคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๕ และฉบับที่ ๑๗ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจึงขอหารือคณะกรรมการกฤษฎีกา ดังนี้

๑. คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๕ และฉบับที่ ๑๗ มีฐานะเป็นกฎหมาย หรือไม่

๒. หากจะยกเลิกคำสั่งดังกล่าวทั้ง ๒ ฉบับ จะต้องดำเนินการอย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๗) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวโดยได้รับฟังคำชี้แจงของผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี) แล้ว มีความเห็นดังนี้

๑. ประเด็นที่หารือว่า คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๕ ลงวันที่ ๘ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ และคำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๑๗ ลงวันที่ ๙ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ มีฐานะเป็นกฎหมายหรือไม่ นั้น เห็นว่า โดยที่คำสั่งของคณะกรรมการปกครองแผ่นดิน ฉบับที่ ๕ ลงวันที่ ๖ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นเรื่องที่หัวหน้าคณะกรรมการปกครองแผ่นดินซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองประเทศในขณะนั้นสั่งให้ผู้ประกอบกิจการหนังสือพิมพ์รายวัน หรือสิ่งตีพิมพ์ต่อประชาชนหยุดทำการพิมพ์ออกจำหน่ายแจก และให้นิตยสารรายสัปดาห์หรือสิ่งตีพิมพ์ต่อประชาชนที่เสนอขอเขียนประเภทสารคดีและบันเทิงคดีส่งขอเขียนหรือเรื่องต่าง ๆ ให้คณะกรรมการตรวจสอบข่าวสารตรวจสอบก่อนทำการพิมพ์ออกจำหน่ายแจก กับให้สถานีวิทยุกระจายเสียงงดดำเนินรายการของตนเอง และให้สถานีวิทยุโทรทัศน์อยู่ในความควบคุมของคณะกรรมการควบคุมวิทยุและโทรทัศน์ คำสั่งฉบับดังกล่าวจึงถือเป็นกฎหมาย เพราะเป็นการสั่งบังคับให้ผู้ประกอบกิจการข้างต้นซึ่งเป็นประชาชนปฏิบัติตาม^๑ ดังนั้น คำสั่ง ฯลฯ ฉบับที่ ๑๕ ซึ่งกำหนดให้ยกเลิกข้อ ๓^๒ แห่งคำสั่ง ฯลฯ ฉบับที่ ๕ ข้างต้น โดยให้สถานี

^๑ ตามนัยคำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๖๖๒/๒๕๐๕

^๒ ข้อ ๓ ให้สถานีวิทยุกระจายเสียงทุกสถานี ทั้งที่เป็นของทางราชการและของเอกชน งดรายการประจำของสถานี และให้ถ่ายทอดการกระจายเสียงจากสถานีวิทยุแห่งประเทศไทยในความควบคุมของกรมประชาสัมพันธ์เท่านั้น

วิฤกษ์กระจายเสียงทั้งของทางราชการและเอกชนดำเนินรายการของตนเองต่อไปได้ แต่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การดำเนินรายการวิฤกษ์กระจายเสียงที่กำหนดไว้ จึงต้องถือเป็นกฎหมายเช่นเดียวกัน เพราะโดยหลักแล้ว การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมกฎหมายต้องกระทำโดยกฎหมายในลำดับเดียวกัน ส่วนคำสั่ง ฯลฯ ฉบับที่ ๑๗ นั้น แม้จะเป็นเรื่องเพิ่มเติมข้อ ๔^๓ แห่งคำสั่ง ฯลฯ ฉบับที่ ๕ โดยเป็นการกำหนดหลักเกณฑ์การดำเนินรายการของสถานีวิทยุโทรทัศน์ทั้งของทางราชการและเอกชน แต่โดยที่คำสั่งดังกล่าวได้กำหนดมาตรการควบคุมในกรณีมีการฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อ ๖^๔ คือ การตักเตือน การตรวจรายการก่อนออกอากาศ การงดออกอากาศ และการสั่งปิดสถานี คำสั่งดังกล่าวจึงเป็นการสั่งบังคับให้ประชาชนปฏิบัติตามไม่ใช่คำแนะนำในทางบริหาร จึงมีฐานะเป็นกฎหมายเช่นเดียวกันด้วย

๒. กรณีที่หาว่า หากจะยกเลิกคำสั่งทั้งสองฉบับดังกล่าวจะต้องดำเนินการอย่างไร นั้น เห็นว่า เมื่อคำสั่งดังกล่าวมีฐานะเป็นกฎหมาย การยกเลิกจึงต้องกระทำโดยกฎหมายลำดับเดียวกัน คือ การตราพระราชบัญญัติยกเลิกคำสั่งทั้งสองฉบับดังกล่าว

(ลงชื่อ) อัครราชทูต จุฬารัตน

(นายอัครราชทูต จุฬารัตน)

รองเลขาธิการฯ

ปฏิบัติราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๓๕

^๓ ข้อ ๔ ให้สถานีวิทยุโทรทัศน์ทุกสถานี ทั้งที่เป็นของทางราชการและของเอกชนอยู่ในความควบคุมของคณะกรรมการที่ทางคณะปฏิรูปการปกครองแผ่นดินแต่งตั้งขึ้นโดยเฉพาะ

^๔ ข้อ ๖ สถานีใดฝ่าฝืนคำสั่งนี้ ให้คณะกรรมการควบคุมวิทยุโทรทัศน์มีอำนาจลงโทษสถานใดสถานหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ตักเตือนหรือสั่งให้กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งตามที่เห็นควร
- (๒) ให้นำรายการนั้นมาตรวจก่อนออกอากาศทุกครั้ง
- (๓) ให้งดออกอากาศรายการนั้น
- (๔) ปิดสถานี